

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з НІПР

В.І. Жила

2016 р.

**ОСВІТНЬО- ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«МЕНЕДЖМЕНТ»**

**підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за
скорочим терміном навчання**

07 Управління та адміністрування

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

(шифр та назва галузі знань)

073 Менеджмент

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

(код та найменування спеціальності)

Менеджмент

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ

(найменування освітньої програми)

Харків
2016

РОЗРОБЛЕНО

Проектною групою кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка

Прізвище, ім'я, по-батькові	Науковий ступінь, вчене звання, посада	Підпис
Красноруцький О.О., <i>керівник проектної групи</i>	д.е.н., професор, професор кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту	
<i>члени проектної групи</i>		
Артеменко О.О.	к.е.н., доцент, доцент кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту	
Калініченко С.М.	к.е.н., доцент кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту	

СХВАЛЕНО

Науково-методичною радою ХНТУСГ

Протокол № 03 від 06 2016 р.

Голова

I – Загальна характеристика

<i>Рівень вищої освіти</i>	Перший (бакалаврський) рівень
<i>Ступінь вищої освіти</i>	Бакалавр
<i>Галузь знань</i>	07 Управління та адміністрування
<i>Спеціальність</i>	073 Менеджмент
<i>Обмеження щодо форм навчання</i>	Немає
<i>Освітня кваліфікація</i>	Бакалавр з менеджменту
<i>Кваліфікація в дипломі</i>	Бакалавр зі спеціальності «Менеджмент»
<i>Форма атестації</i>	Державний екзамен
<i>Опис предметної області</i>	<p>Об'єкти вивчення та/або діяльності: управління та адміністрування, формування у студентів комплексу знань, умінь та навичок в управлінні, організації, аналітиці та маркетингу сучасних підприємств, установ і організацій, що дозволяє вирішувати завдання, які характеризуються комплексністю та невизначеністю початкових умов.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані задачі у сфері управління організаціями та їх підрозділами на засадах оволодіння системою компетентностей.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: парадигми, закони, закономірності, принципи, історичні передумови розвитку менеджменту; концепції системного, ситуаційного, адаптивного, антисипативного, антикризового, інноваційного, проектного менеджменту тощо; функції, методи, технології та управлінські рішення у менеджменті.</p> <p>Методи, методики та технології та інструменти: загальнонаукові та специфічні методи дослідження (розрахунково-аналітичні, економіко-статистичні, економіко-математичні, експертного оцінювання, фактологічні, соціологічні, документальні, балансові тощо); методи реалізації функцій менеджменту (методи маркетингових досліджень; методи економічної діагностики; методи прогнозування і планування; методи проектування організаційних структур управління; методи мотивування; методи контролювання; методи оцінювання соціальної, організаційної та економічної ефективності в менеджменті тощо); методи менеджменту (адміністративні, економічні, соціально-психологічні, технологічні); інструментарій обґрунтування управлінських рішень (економічний аналіз, імітаційне моделювання, дерево рішень тощо); інформаційні технології у менеджменті.</p> <p>Інструменти та обладнання: інформаційно-аналітичні інструменти, системи підтримки прийняття управлінських рішень, спеціальне програмне забезпечення.</p>
<i>Академічні права випускників</i>	Продовжити освіту за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.
<i>Працевлаштування</i>	Бакалавр з менеджменту підготовлений для роботи на підприємствах, в установах та організаціях усіх галузей і здатний обіймати посади фахівців у сферах операційного менеджменту, продажу та маркетингу, управління бізнес-процесами та персоналом, зокрема: менеджера з адміністративної роботи, менеджера з логістики, менеджера з маркетингу, менеджера з персоналу, менеджера з постачання, менеджера з реклами, менеджера із збуту, менеджера зі зв'язків з громадськістю, менеджера із зовнішньоекономічної діяльності, фахівця з стратегічного управління,

	фахівця з ефективності підприємництва, фахівця-аналітика з дослідження товарного ринку, фахівця з економічних питань, фахівець-аналітик з фінансово-економічної безпеки (управління активами, раціоналізація виробництва, дослідження ринку, інвестування, кредитування, ціноутворення та ін.).
--	---

II – Перелік компетентностей випускника

<i>Інтегральна компетентність</i>	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері управління або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів менеджменту, характеризується комплексністю і невизначеністю умов.
<i>Загальні компетентності</i>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між соціально-економічними явищами та процесами. 3. Здатність до застосування концептуальних і базових знань, розуміння предметної області і професії менеджера. 4. Здатність здійснювати усну і письмову комунікацію професійного спрямування державною та іноземною мовами. 5. Навички використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізування та використання інформації з різних джерел. 6. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань. 7. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. 8. Здатність до адаптації, креативності, генерування ідей та дій у новій ситуації. 9. Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності, здатність працювати у міжнародному контексті. 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально і свідомо.
<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i>	<ol style="list-style-type: none"> 12. Здатність визначати та описувати характеристики організації. 13. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, визначати перспективи розвитку організації. 14. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними. 15. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту. 16. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту. 17. Здатність планувати та управляти часом. 18. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. 19. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління. 20. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення. 21. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички. 22. Розуміти принципи права та використовувати їх у професійній діяльності.

12. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.
--

III – Опис мети програми та кінцевих результатів навчання

3.1. Основні предметні області, що формують основу освітньої програми

3.1.1. Основні поняття

У цьому стандарті використано терміни та відповідні визначення, що подані у Законі України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII

галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка;

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання та обліковується у кредитах ЄКТС;

кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту;

кваліфікація професійна – кваліфікація, яка присуджується на підставі виконання вимог професійних стандартів, що діють у сфері праці та відображають здатність особи виконувати завдання і обов'язки певного виду професійної діяльності. Професійні кваліфікації надаються роботодавцями або спільно з ними, або за встановленими за їх участю правилами;

державний екзамен – це вид підсумкової атестації, що може передбачатись на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для визначення ступеня професійної підготовки студентів-випускників, їх вміння застосовувати одержані знання у своїй практичній діяльності;

кваліфікаційна робота — це вид підсумкової атестації, що може передбачатись на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих здобувачами результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Форми кваліфікаційної роботи включають (не обмежуючись зазначеним): дипломну роботу, дисертаційне дослідження, публічну демонстрацію (захист), сукупність наукових статей, комбінацію різних форм вище зазначеного тощо;

кваліфікаційний рівень – структурна одиниця Національної рамки кваліфікацій, що визначається певною сукупністю компетентностей, які є типовими для кваліфікацій даного рівня;

компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти;

інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності.

загальні компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною

спеціальністю;

кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі - кредит ЄКТС) - одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС;

освітня діяльність - діяльність вищих навчальних закладів, що провадиться з метою забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб;

освітньо-професійна програма - система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти;

спеціалізація - складова спеціальності, що визначається вищим навчальним закладом та передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну чи освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти;

спеціальність - складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка;

якість вищої освіти - рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти;

якість освітньої діяльності - рівень організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

3.1.2. Галузь використання

ОПП поширюється на систему підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент».

ОПП установлює:

- нормативну й варіативну частину змісту навчання, засвоєння яких забезпечує формування системи умінь відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики випускників;

- перелік навчальних дисциплін і практик;

- форми державної атестації.

ОПП є обов'язковим для ХНТУСГ, що готує фахівців за даною спеціальністю. Підприємства, установи, організації повинні забезпечити необхідні умови для використання фахівців відповідно до здобутих ними у ХНТУСГ кваліфікації, спеціальності згідно з чинним законодавством.

Вищий навчальний заклад, який прийняв рішення готувати фахівців за даною спеціальністю, повинен, у разі необхідності узгодити зміни та доповнення до даного стандарту з розробниками стандарту.

ОПП придатний для цілей сертифікації фахівців та атестації випускників ХНТУСГ.

3.1.3. Нормативні посилання

В ОПП використано посилання на такі нормативні документи:

- ДК 009:2010 Національний класифікатор України: Класифікація видів економічної діяльності;

- ДК 003:2010 Національний класифікатор України. Класифікатор професій;

- Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 20.01.1998 р. №65 «Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту)» відповідно до цілей цього стандарту;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2006 р. № 1719 «Про перелік

напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр»;

- Стандарти вищої освіти, які базуються на компетентісному підході і поділяють філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу та в міжнародному Проекті Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).

4. Нормативна частина змісту освітньо-професійної програми

4.1. Нормативна частина змісту ОПП у вигляді впорядкованого набору (масиву) навчальної інформації переліку нормативних навчальних дисциплін і практик забезпечує здобуття системи знань та вмінь, необхідних для формування компетенцій бакалавра.

4.2. Присвоєння кваліфікації «бакалавра з менеджменту» забезпечується також нормативними видами практики – Виробничою практикою з «Економіки підприємства» тривалістю 6 тижнів та Виробничою практикою «Комплексна виробнича практика» тривалістю 6 тижнів. Загалом 12 кредитів ЄКТС.

4.3. Нормативна частина змісту ОПП включає програми нормативних навчальних дисциплін і практик, що затверджуються Вченою радою ХНТУСГ.

4.4. Час вивчення навчальних дисциплін нормативної частини ОПП підготовки бакалавра становить 60 % загального навчального часу за навчальним планом.

4.5. Перелік дисциплін, рекомендованих до нормативної частини ОПП для формування навчального плану ХНТУСГ, наведено в додатку Б.

5. Варіативна частина змісту освітньо-професійної програми

5.1. Варіативна частина змісту ОПП у вигляді впорядкованого набору (масиву) навчальної інформації переліку нормативних навчальних дисциплін і практик забезпечує здобуття системи знань та вмінь, необхідних для формування компетенцій бакалавра відповідно до професійного спрямування.

5.2. Варіативна частина змісту ОПП включає програми варіативних навчальних дисциплін, що затверджуються Вченою радою ХНТУСГ.

5.3. Час вивчення навчальних дисциплін варіативної частини ОПП підготовки бакалавра становить 40,0 % загального навчального часу за навчальним планом.

5.4. Перелік дисциплін, рекомендованих до варіативної частини ОПП для формування навчального плану ХНТУСГ, наведено в додатку Б.

6. Державна атестація студентів

6.1. Державна атестація здобувачів рівня вищої освіти «бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» здійснюється на підставі оцінювання рівня компетентності випускників такими методами комплексної діагностики як: складання державного екзамену.

6.2. На державну атестацію вносяться навчальні дисципліни циклу професійної та практичної підготовки ОПП підготовки бакалавра у галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

6.3. Державний екзамен проводиться на основі Програми державного екзамену, що складається з урахуванням профільних дисциплін нормативної і варіативної частин ОПП. Програму державного екзамену затверджує вчена рада ХНТУСГ.

6.4. При проведенні атестації здобувачі рівня вищої освіти «Бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» складають державний екзамен з фаху. Державний екзамен проводиться на відкритому засіданні державної екзаменаційної комісії за участю не менше половини членів комісії при обов'язковій присутності голови комісії в письмовій формі і складається з двох етапів:

1-й етап – тестова перевірка знань;

2-й етап – розв'язання аналітично-розрахункової задачі.

Екзаменаційні завдання сформульовані згідно з Програмою проведення державного екзамену і охоплюють весь основний матеріал.

6.5. Студентам, які успішно пройшли державну атестацію, державна екзаменаційна комісія присвоює кваліфікацію «бакалавр з менеджменту».

7. Забезпечення навчального процесу

7.1. Загальні вимоги, а також вимоги до кадрового, матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення підготовки бакалаврів ХНТУСГ визначаються нормативами для ліцензування і акредитації напряму підготовки, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187, а також положенням про організацію освітнього процесу у вищому навчальному закладі.

7.2. ХНТУСГ має забезпечувати студентів і викладачів навчально-методичними матеріалами на паперових та електронних носіях, підручниками і навчальними посібниками, періодичними виданнями за спеціальністю, доступом до електронних інформаційних ресурсів (у т.ч. за допомогою Інтернету) у бібліотеці університету; корпоративними каталогами (спільно з бібліотеками провідних вітчизняних та зарубіжних вищих навчальних закладів).

7.3. Обов'язковою умовою здійснення навчального процесу є належне матеріально-технічне забезпечення. До складу матеріально-технічної бази входять: безпеки життєдіяльності та охорони праці, правознавства, комп'ютерні класи, кабінет курсового та дипломного проектування, а також стадіони, спортивні та тренажерні зали, спортивні майданчики, спеціалізовані навчально-тренінгові лабораторії та кабінети, що створюють умови для здобуття студентами спеціальних професійних компетенцій за спеціальністю 073 «Менеджмент».

8. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 073 «Менеджмент» передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу;
- забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- інших процедур і заходів.

Основними вимогами до системи освіти та професійної підготовки є вимоги до науково-педагогічних працівників, які забезпечують навчання здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітньо-кваліфікаційного рівня спеціальності 073 «Менеджмент».

У викладанні навчальних дисциплін обов'язкової частини змісту навчання беруть участь доктори наук, професори, кандидати наук, доценти, які мають певний стаж практичної, наукової та педагогічної роботи. Доцільно, щоб викладачі, які забезпечують дисципліни циклу науково-природничої, професійної та практичної підготовки, в переважній більшості мали наукові ступені в галузі економічних наук.

Викладацький склад, який викладає навчальні дисципліни обов'язкової частини змісту навчання, повинний мати відповідну кваліфікацію. Професорсько-викладацький склад, який здійснює навчальний процес, повинен періодично та своєчасно проходити стажування.

Навчальний процес з обов'язкових дисциплін повинен забезпечуватися методичними комплексами дисциплін, що складаються з підручників, методичних розробок до практичних занять, лабораторних практикумів, методичних вказівок до самостійної роботи студентів, методичних матеріалів до курсового проектування, прототипів розробки курсових робіт, екзаменаційних та тестових запитань різної складності (для самоперевірки, для екзаменів, для тренінгів) тощо.

9. Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

А. Офіційні документи:

13. ESG [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf
14. ISCED (МСКО) 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>
15. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>
16. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
17. Закон України від 10.12.2015 № № 889-VIII «Про державну службу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
18. Класифікатор професій (КП) станом на 01.10.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buhgalter911.com/res/spravochniki/klassifikprofessiy.aspx>
19. Класифікація видів економічної діяльності: національний класифікатор України КВЕД 009:2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dtkt.com.ua/show/0sid0177.html>
20. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: Схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України протокол від 29.03.2016 № 3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/>
21. Національна рамка кваліфікацій: Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>
22. Области образования и профессиональной подготовки 2013 (МСКО-О 2013): Сопроводительное руководство к Международной стандартной классификации образования 2011. – Институт статистики ЮНЕСКО, 2014. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Library/Documents/isced-f-2013-fields-of-education-training-2014-rus.pdf>
23. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження національної рамки кваліфікацій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
24. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.15 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
25. Про затвердження зміни до національного класифікатора України ДК 003-2010: наказ Міністерства економічного розвитку України від 02.09.2015 р. № 1084 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buhgalter911.com/ShowArticle.aspx?a=272508>
26. Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266: наказ МОН України від 06.11.2015 № 1151 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>
27. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. – К. : Ленвіт, 2006. – 35 с. ISBN 966-7043-96-7.

Б. Корисні посилання:

6. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>

7. [Tuning Educational Structures in Europe](http://www.unideusto.org/tuningeu/) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>

8. Національний глосарій 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf

9. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///D:/Users/Dell/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf>

10. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1

Загальний навчальний час підготовки бакалавра за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Освітньо-кваліфікаційний рівень	Термін навчання за денною формою, роки	Максимальний навчальний час, кредити ЄКТС
бакалавр	1 рік 10 місяців	150,0

Таблиця А.2

Розподіл змісту освітньо-професійної програми, навчальний час за циклами підготовки бакалавр за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Цикли підготовки	Навчальний час за циклами кредити ЄКТС ⁵
I. Цикл загальної підготовки (ЗП)	39,0 (26,0 %)
II. Цикл професійної підготовки (ПП)	111,0 (74,0%)
Усього	150,0 (100,0 %)

⁵ У дужках наведено частки мінімального, навчального часу за циклами підготовки та мінімального навчального часу на державний екзамен у загальному обсязі навчального часу підготовки бакалавра.

Перелік навчальних дисциплін нормативної частини ОПП за циклами підготовки бакалавра з напрямку 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Навчальний цикл, шифр та назва початкової дисципліни	Навчальний час за циклами, кредити ЄКТС
1	2
I. ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ (шифр ЗП)	
Н ЗП 1 Економічна теорія	3,0
Н ЗП 2 Вища та прикладна математика	3,0
Н ЗП 3 Інформаційні системи та технології	3,0
Н ЗП 4 Історія української культури	3,0
Н ЗП 5 Правознавство	3,0
Н ЗП 6 Культурологія	3,0
Н ЗП 7 Безпека життєдіяльності і охорона праці	3,0
<i>Варіативна частина</i>	
ВН ЗП 1 Технологія виробництва продукції рослинництва	3,0
ВН ЗП 2 Технологія виробництва продукції тваринництва	3,0
ВН ЗП 3 Технологія та процеси переробки та зберігання с.-г. продукції	3,0
ВН ЗП 4 Соціологія і психологія	3,0
ВН ЗП 5 Вступ до фаху (позакредитна)	-
ВС ЗП 1.1 Екологія	3,0
ВС ЗП 1.2 Енергозбереження на підприємствах АПВ	
ВС ЗП 2 Статистика	3,0
Разом за циклом I	39,0
II. ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ (шифр ППП)	
Н ППП 1 Державне та регіональне управління	3,0
Н ППП 2 Теорія організації	3,0
Н ППП 3 Менеджмент	3,0
Н ППП 4 Фінанси, гроші та кредит	3,0
Н ППП 5 Державне регулювання економіки	3,0
Н ППП 6 Економіка підприємства	3,0
Н ППП 7 Фінанси підприємств	3,0
Н ППП 8 Облік і аудит	3,0
Н ППП 9 Маркетинг	3,0
Н ППП 10 Управління персоналом	3,0
Н ППП 11 Аналіз господарської діяльності	5,0
Н ППП 12 Операційний менеджмент	3,0
Н ППП 13 Організація виробництва	5,0
Н ППП 14 Зовнішньоекономічна діяльність	3,0
Н ППП 15 Стратегічне управління	3,0
Н ППП 16 Тайм менеджмент	3,0
Н ППП 17 Управління інноваціями	3,0

Н ППП 18 Виробнича практика «Економіка підприємства»	6,0
Н ППП 19 Виробнича практика «Комплексна виробнича практика»	6,0
Державний екзамен	2,0
Варіативна частина	
ВН ППП 1 Адміністративне право	3,0
ВН ППП 2 Трудове право	5,0
ВН ППП 3 Господарське право	4,0
ВСППП 1.1 Проектний аналіз	3,0
ВСППП 1.2 Управління ресурсами та витратами	
ВСППП 2.1 Міжнародні економічні відносини/	3,0
ВСППП 2.2 Міжнародна економіка	
ВСППП 3 Економіка сільського господарства	3,0
ВСППП 4.1 Організація підприємницької діяльності/	3,0
ВСППП 4.2 Організація бізнесу	
ВСППП 5.1 Діловодство	3,0
ВСППП 5.2 Офіс-менеджмент	
ВСППП 6 Планування і контроль на підприємстві	3,0
ВСППП 7.1 Банківська справа	3,0
ВСППП 7.2 Організація і методика аудиту	
ВСППП 8.1 Логістика	3,0
ВСППП 8.2 Економіка світового сільського господарства	
ВСППП 9.1 інфраструктура аграрного ринку	3,0
ВСППП 9.2 Регіональна економіка	
ВСППП 10 Адміністративний менеджмент	3,0
Разом за циклом II	111,0
Усього	150,0

Діаграма структури програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальністю 073 «Менеджмент», освітньо-професійної програми «Менеджмент»

Шифр та назва навчальної дисципліни	Кредити ЄКТС			
	загальна кількість	4-й семестр	5-й семестр	6-й семестр
1	2	3	4	5
I курс				
Нормативна частина				
Н ЗП 1 Економічна теорія	3,0		3,0	-
Н ЗП 2 Вища та прикладна математика	3,0	3,0		
Н ЗП 3 Інформаційні системи та технології	3,0	3,0		
Н ЗП 4 Історія української культури	3,0	3,0		
Н ЗП 5 Правознавство	3,0		3,0	
Н ЗП 6 Культурологія	3,0	3,0		
Н ЗП 7 Безпека життєдіяльності і охорона праці	3,0	3,0		
Н ППП 1 Державне та регіональне управління	3,0		3,0	
Н ППП 2 Теорія організації	3,0			3,0
Н ППП 3 Менеджмент	3,0			3,0
Н ППП 4 Фінанси, гроші та кредит	3,0		3,0	
Н ППП 6 Економіка підприємства	3,0			3,0
Н ППП 7 Фінанси підприємств	2,0			2,0
Н ППП 7. К Курсова робота Фінанси підприємств	1,0			1,0
Н ППП 8 Облік і аудит	3,0			3,0
Н ППП 9 Маркетинг	3,0			3,0
Н ППП 10 Управління персоналом	3,0			3,0
Н ППП 14 Зовнішньоекономічна діяльність	3,0			3,0
Н ППП 18 Виробнича практика «Економіка підприємства»	6,0			6,0
Разом нормативна частина				57
Варіативна частина				
ВН ЗП 1 Технологія виробництва продукції рослинництва	3,0	3,0		
ВН ЗП 2 Технологія виробництва продукції тваринництва	3,0	3,0		
ВН ЗП 3 Технологія та процеси	3,0	3,0		

переробки та зберігання с.-г. продукції				
ВН ЗП 4 Соціологія і психологія	3,0	3,0		
ВН ЗП 5 Вступ до фаху (позакредитна)				
ВС ЗП 1.1 Екологія	3,0		3,0	
ВС ЗП 2 Статистика	3,0		3,0	
ВН ППП 1 Адміністративне право	3,0		3,0	
ВН ППП 2 Трудове право	5,0			3,0
ВН ППП 3 Господарське право	4,0			3,0
ВСППП 2.1 Міжнародні економічні відносини/ ВСППП 2.2 Міжнародна економіка	3,0		3,0	
ВСППП 3 Економіка сільського господарства	3,0		3,0	
ВСППП 4.1 Організація підприємницької діяльності/ ВСППП 4.2 Організація бізнесу	3,0			3,0
Разом варіативна частина				39
II курс				
Нормативна частина				
Шифр та назва навчальної дисципліни	Кредити ЄКТС			
	загальна кількість	7-й семестр	8-й семестр	
1	2	3	4	
Н ППП 5 Державне регулювання економіки	3,0	3,0		
Н ППП 11 Аналіз господарської діяльності	5,0	3,0	2,0	
Н ППП 12 Операційний менеджмент	2,0	2,0		
Н ППП 12. К. Курсова робота «Операційний менеджмент»	1,0	1,0		
Н ППП 13 Організація виробництва	4,0	2,0	2,0	
Н ППП 13 К. Курсова робота «Організація виробництва»	1,0	1,0		
Н ППП 15 Стратегічне управління	3,0		3,0	
Н ППП 16 Тайм менеджмент	3,0		3,0	
Н ППП 17 Управління інноваціями	3,0		3,0	
Н ППП 19 Виробнича практика «Комплексна виробнича практика»	6,0	6,0		
Державний екзамен	2,0		2,0	
Разом нормативна частина				33
Варіативна частина				
ВСППП 1.1 Проектний аналіз/ ВСППП 1.2 Управління ресурсами та витратами	3,0	3,0		
ВСППП 5.1 Діловодство	3,0			3,0

ВСППП 5.2 Офіс-менеджмент			
ВСППП 6 Планування і контроль на підприємстві	3,0		3,0
ВСППП 7.1 Банківська справа ВСППП 7.2 Організація і методика аудиту	3,0		3,0
ВСППП 8.1 Логістика ВСППП 8.2 Економіка світового сільського господарства	3,0	3,0	
ВСППП 9.1 Інфраструктура аграрного ринку ВСППП 9.2 Регіональна економіка	3,0	3,0	
ВСППП 10 Адміністративний менеджмент	3,0	3,0	
Разом варіативна частина			21
<i>Разом нормативна частина</i>			90
<i>Разом варіативна частина</i>			60
Усього			150

**МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ДЕСКРИПТОРАМ НРК**

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності (9)				
1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між соціально-економічними явищами та процесами		+	+	+
2. Здатність до застосування концептуальних і базових знань, розуміння предметної області і професії менеджера	+			+
3. Здатність здійснювати усну і письмову комунікацію професійного спрямування державною та іноземною мовами		+	+	+
4. Навички використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізування та використання інформації з різних джерел		+		
5. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань			+	+
6. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями		+	+	+
7. Здатність до адаптації, креативності, генерування ідей та дій у новій ситуації	+	+		+
8. Здатність формувати колектив та команду, толерантно сприймаючи соціальні, етнічні, конфесійні та культурні відмінності, особисто діяти відповідно до етичних норм та цінностей та спонукати інших, у тому числі у професійній діяльності		+	+	+
9. Здатність діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально і свідомо			+	+
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (12)				
1. Здатність визначати та описувати характеристики організації	+	+		
2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, визначати перспективи розвитку організації	+			+
3. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними		+		
4. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту	+		+	+
5. Здатність обирати та використовувати	+	+		+

сучасний інструментарій менеджменту				
6. Здатність планувати та управляти часом		+		+
7. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт	+		+	+
8. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління	+		+	
9. Здатність розробляти і впроваджувати інноваційні проекти, аналізувати, оцінювати та синтезувати ідеї щодо інноваційних та інвестиційних можливостей підприємства		+	+	+
10. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички	+	+	+	+
11. Розуміти принципи права та використовувати їх у професійній діяльності	+	+		
12. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності	+	+		

**МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ**

Програмні результати навчання (15)	Компетентності		
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності (номери)	Спеціальні (фахові) компетентності (номери)
1. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства	+	2,3,5,7,9	1,3,4,5,8,9,10
2. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень	+	1,2,4,5,7	2,4,5,8,9
3. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації	+	1,2,8	1,2,7,11,12
4. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень	+	2,4	2,3,5,8
5. Виявляти навички організаційного проектування	+	1,4,7	3,5,8,11
6. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації	+	2,4,5,8,9	4,5,6,8,9,11,12
7. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи		3,4,5	4,5,6,10
8. Показувати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації	+	2,5,6,8,9	4,5,6,7,8,12
9. Пояснювати, аналізувати та здійснювати комунікацію у різних сферах діяльності організації	+	3,4,5,9	3,5,8,9
10. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації	+	1,2,8	1,2,11
11. Демонструвати здатність грамотно спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами	+	2,3	5,8,9,11
12. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації	+	7,8,9	2,8,9,12
13. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності	+	8,9	12
14. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і	+	1,2,8,9	12

Програмні результати навчання (15)	Компетентності		
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності (номери)	Спеціальні (фахові) компетентності (номери)
самокритичним			
15. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера	+	1,4,5,6	5,10,12